

HLAVNÍ ZMĚNY V ENERGETICKÉ LEGISLATIVĚ

Seminář SVSE, Hustopeče, 30.7.2020

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Novela energetického zákona

Novela energetického zákona

- ➔ Schválena vládou 16. března 2020 usnesením č. 228
- ➔ Předložena PSP 30.3. 2020 (ST 799 - první čtení září 2020)
- ➔ Hlavní oblasti úpravy:
  - ▶ reakce na formální upozornění Evropské komise, která České republice vytýká nesprávné provedení směrnic 2009/72/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a 2009/73/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s plynem
  - ➔ Např. schvalování desetiletých plánů investic PPS, podmínky pro odvolání člena Rady ERÚ, stížnost přímo k ERÚ k přezkumu rozhodnutí o metodikách a sazbách a k právu na soudní přezkum rozhodnutí ERÚ

Novela energetického zákona

- ▶ adaptace tuzemského právního řádu na přímo účinné nařízení 2017/1938 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu (solidarita v krizových situacích)
- ▶ ochrana spotřebitele – novela
  - ➔ 1. zavádí nový druh podnikání – zprostředkovatelskou činnost v energetice na základě oprávnění udělovaného ERÚ, který bude vést registr zprostředkovatelů, a upravuje související přestupky a sankce pro fyzické a právnické osoby;
  - ➔ 2. posiluje ochranu spotřebitele na trhu s energií úpravou podmínek uzavření smluv distančním způsobem nebo mimo obchodní prostory;
  - ➔ 3. upravuje časová omezení plných mocí, kterými mohou spotřebitelé zmocnit obchodníka nebo zprostředkovatele jednat v jejich zastoupení;
  - ➔ 4. upravuje podmínky smluv o dodávce elektřiny nebo plynu s dobou dodávky přesahující 36 měsíců. Nově se tyto smlouvy po uplynutí doby 36 měsíců budou považovat za smlouvy na dobu neurčitou.

Novela zákona o podporovaných zdrojích energie

Novela zákona o POZE

- ➔ Schválena vládou 27. dubna 2020
- ➔ Předložena PSP 20.5. 2020 (ST 870 - první čtení září 2020)
- ➔ Hlavní oblasti úpravy:
  - ▶ nastavení forem podpory k plnění cílů EU v oblasti podílu OZE na hrubé konečné spotřebě do roku 2030, které stanovila směrnice 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (celoevropský cíl 32%, ČR v NKEP 22%).
  - ▶ zajištění přiměřenosti poskytované podpory podle požadavků uvedených ve vydaných rozhodnutích Evropské komise, jimiž se podpora považuje za slučitelnou s vnitřním trhem EU (kontrola překompensace)

Nový systém podpor – shrnutí I

Princip nastavení provozních podpor v novém systému - elektřina:

- a) (nové) větší a střední zdroje - vysoutěžení podpory ve vyhlášených aukcích
- b) (nové) malé a menší zdroje - podpora formou zelených bonusů navázaných na cenu elektřiny (výkupní ceny nebudou uplatňovány ani pro malé zdroje)
- c) současné zdroje – možnost ucházet se o nové formy podpory s cílem zachovat provoz energeticky efektivních výroben do roku 2030, z důvodu významného příspěvku k novým energetickým cílům do roku 2030
  - *podpora pro zachování výroby elektřiny v provozu*
  - *podpora pro modernizovanou výrobu elektřiny*
  - *úpravy zařízení výroby elektřiny bez vlivu na změnu a podmínek podpory*
- d) podpora elektřiny pro nové výroby pouze pro nepalivové zdroje, vyjma
  - *FVE, kde bude podpora prostřednictvím investiční dotace,*
- e) podpora pro palivové zdroje, kde je obtížné uplatnit vyrobené teplo (*skládkový a kalový plyn*)
- e) ukončení podpory elektřiny pro spoluspalování OZE a NEOZE

Nový systém podpor – shrnutí II

Princip nastavení provozních podpor v novém systému - teplo:

- a) (nové zdroje) podpora pro všechny palivové zdroje, vyjma
  - *palivových zdrojů, kde je obtížné uplatnit vyrobené teplo (skládkový a kalový plyn)*
- b) současné zdroje – možnost ucházet se o nové formy podpory s cílem zachovat provoz energeticky efektivních výroben do roku 2030, z důvodu významného příspěvku k novým energetickým cílům do roku 2030 a plnění cíle v sektoru vytápění a chlazení
  - *podpora pro zachování výroby tepla v provozu*
- c) zavedení podpory tepla pro spalování OZE a NEOZE
  - *několikastupňový systém regulace podpory*

Princip nastavení provozních podpor v novém systému - doprava:

- a) Nové výroby biometanu (určitý podíl pokročilého biometanu)
- b) Konverze výroben biometanu z výroben elektřiny bioplynu

Nový systém podpor – shrnutí III

Nastavení maximální efektivity provozních podpor s cílem minimalizovat především další růst nákladů na provozní podporu:

- ❑ **sektor elektroenergetiky (nové zdroje)** – garance doby podpory, diskont, T-E p.:
  - ➔ do 1 MW – úředně stanovená cena (hodinový/roční zelený bonus)
  - ➔ nad 1 MW – podpora stanovená z aukcí (hodinový/roční zelený bonus)
- ❑ **sektor elektroenergetiky (stávající zdroje)** – kompenzace provozních nákladů:
  - ➔ podpora pro zachování efektivních výroben elektřiny v provozu (úředně stan.)
  - ➔ úprava zařízení výroby elektřiny bez vlivu na změnu nároku na podporu
  - ➔ podpora pro modernizované výroby elektřiny (jako nové zdroje)
- ❑ **sektor vytápění a chlazení (nové zdroje)** – garance doby podpory, diskont, T-E p.:
  - ➔ pouze úředně stanovená cena (roční zelený bonus)
- ❑ **sektor vytápění a chlazení (stávající zdroje)** – kompenzace provozních nákladů:
  - ➔ podpora pro zachování efektivních výroben tepla v provozu (úředně stan.)
- ❑ **sektor dopravy (nové zdroje), biometan** – garance doby podpory, diskont, T-E p.:
  - ➔ pouze úředně stanovená cena (roční zelený bonus)

Úprava § 28 zákona - platby složky ceny služby distribuční soustavy a složky ceny služby přenosové soustavy na podporu elektřiny

- Původní § 28 rozdělen na dva § (upravený §28 a nový § 28a)
- V upraveném § 28 zákona uvedeno primárně financování podpory (a všechny souvislosti)
- V novém § 28a zákona uvedeny všechny podrobnosti způsobu a postupu úhrady plateb složky ceny služby distribuční soustavy a složky ceny služby přenosové soustavy na podporu elektřiny

Úprava § 28 zákona - platby složky ceny služby distribuční soustavy a složky ceny služby přenosové soustavy na podporu elektřiny

- **V upraveném § 28 zákona je primárně uvedeno:**
  - a) způsob financování podpory (elektřiny, tepla a biometanu),
  - b) upravuje jak se stanoví složka ceny služby distribuční soustavy a složku ceny služby přenosové soustavy na podporu elektřiny (upravené znění odst. 4 a odst. 7),
  - c) vypuštěny všechny podrobnosti, týkající se způsobu a postupu úhrady plateb složky ceny služby distribuční soustavy a složky ceny služby přenosové soustavy na podporu elektřiny (odstraněny původní odst. 5, 6 a 8),
  - d) pravidla vedení prostředků na podporu ze strany OTE,
  - e) poskytování informací ze strany ERÚ, MPO směrem k OTE, ze strany OTE směrem k povinně vykup,
  - f) vymezeno, co je považováno za skutečně vynaloženými náklady a skutečnými výnosy OTE na podporu elektřiny.

Úprava § 28 zákona - platby složky ceny služby distribuční soustavy a složky ceny služby přenosové soustavy na podporu elektřiny

- **Důležité změny v upraveném § 28 zákona – (červený) nový text:**

„(4) Úřad (ERÚ) stanoví složku ceny služby distribuční soustavy a složku ceny služby přenosové soustavy na podporu elektřiny pro

*a) předávací místa s přenosovou nebo distribuční soustavou na napěťové hladině velmi vysokého napětí a vysokého napětí v Kč/MW/měsíc podle sjednaného rezervovaného příkonu v předávacím místě ve smlouvě o připojení; **rezervovaný příkon je možné sjednat v rozsahu od nejvyššího rezervovaného příkonu ze všech míst připojení tvořících dané předávací místo do součtu rezervovaných příkonů všech míst připojení tvořících dané předávací místo,** a*

b) předávací místa s distribuční soustavou na napěťové hladině nízkého napětí v Kč/A/měsíc podle jmenovité proudové hodnoty hlavního jističe před elektroměrem v předávacím místě; v případě, že předávací místo není vybaveno hlavním jističem před elektroměrem, použije se jmenovitá proudová hodnota nejbližšího předřazeného jisticího prvku.“

Úprava § 28 zákona - platby složky ceny služby distribuční soustavy a složky ceny služby přenosové soustavy na podporu elektřiny

- úprava pro spotřebitele elektřiny, kteří byli negativně „postiženi“ změnou výběru plateb složky ceny na POZE na rezervovaný příkon od 1.1.2016 (zákon č. 131/2015 Sb. – účinnost od 1.1.2016)
- od 1.1.2016 dochází k tomu, že u míst s více místy připojení, kde při úpravě stávajících míst připojení může být sjednaný Rp (rezervovaný příkon), podle kterého se platí platbu složky ceny na POZE, vyšší, než podle stavu do konce roku 2015 (platí se za součet rezervovaných příkonů všech jednotlivých míst připojení tvořících dané předávací místo).
- prakticky to znamená, že u stávající míst s více místy připojení při jakékoliv změně na předávacím místě je potřeba zásah do smlouvy o připojení a musí se „přesjednat“ hodnota Rp z předávacího místa na jednotlivá místa připojení a součet těch nových Rp na místa připojení bude zpravidla vyšší, než bylo původní Rp na předávacím místě. Zákazníci (velké firmy s areály výroben) se proto dosud snaží se změně smlouvy vyhnout, aby se vyhnuli tomu negativnímu dopadu.

Úprava § 28 zákona - platby složky ceny služby distribuční soustavy a složky ceny služby přenosové soustavy na podporu elektřiny

- **V novém textu § 28a zákona je primárně uvedeno:**
  - a) Způsob účtování platby složky ceny služby distribuční soustavy a složky ceny služby přenosové soustavy na podporu elektřiny (dále jen „platba“),
  - b) Způsob hrazení platby zákazníkem včetně vymezení maximální platby,
  - c) Způsob hrazení platby provozovatelem lokální distribuční soustavy včetně vymezení maximální platby a včetně způsobu hrazení platby od provozovatele lokální distribuční soustavy provozovateli nadřazené distribuční soustavy,
  - d) Podrobnosti k výpočtu maximální platby na podporu elektřiny u jednotlivých subjektů (zákazník, provozovatel distribuční soustavy) a výjimky za jaké množství energie se nehradí uvedená platba,
  - e) Podrobnosti platby vztahené na smlouvu o připojení.

Úprava § 28 zákona - platby složky ceny služby distribuční soustavy a složky ceny služby přenosové soustavy na podporu elektřiny

- **Důležité změny v upraveném § 28a zákona – nový text I:**

Text nového odst. 2 (rozděleného do jednotlivých částí – pro přehlednost):

- *Zákazník hradí za zúčtovací období platbu na podporu elektřiny ve výši součinu jednotkové složky ceny služby distribuční soustavy nebo jednotkové složky ceny služby přenosové soustavy na podporu elektřiny stanovené Úřadem (ERÚ) a velikosti sjednaného rezervovaného příkonu v jednotlivých předávacích místech nebo v případě odběru elektřiny na hladině nízkého napětí jmenovité proudové hodnoty hlavního jističe před elektroměrem v předávacím místě.*
- *Maximální platba na podporu elektřiny zákazníka za odběrné místo za zúčtovací období je určena součinem částky 495 Kč/MWh a celkového odebraného množství elektřiny z přenosové nebo distribuční soustavy ve všech předávacích místech odběrného místa nebo výroby elektřiny za zúčtovací období.*

Úprava § 28 zákona - platby složky ceny služby distribuční soustavy a složky ceny služby přenosové soustavy na podporu elektřiny

- **Důležité změny v upraveném § 28a zákona – nový text II:**

Text nového odst. 3 (rozděleného do jednotlivých částí – pro přehlednost):

- *Provozovatel lokální distribuční soustavy hradí provozovateli distribuční soustavy, ke které je lokální distribuční soustava připojena (dále jen „nadřazená distribuční soustava“), platby na podporu elektřiny od účastníků trhu s elektřinou, jejichž zařízení jsou připojena k lokální distribuční soustavě tohoto provozovatele.*
- *Provozovatel lokální distribuční soustavy dále hradí provozovateli nadřazené distribuční soustavy platby ve výši rozdílu plateb odpovídající velikosti souhrnu sjednaného rezervovaného příkonu ve všech předávacích místech lokální distribuční soustavy s nadřazenou distribuční soustavou a souhrnu plateb hrazených účastníky trhu s elektřinou, jejichž zařízení jsou připojena k této lokální distribuční soustavě.*
- *Maximální platba na podporu elektřiny podle věty druhé za účtovací období je určena součinem částky 495 Kč/MWh a celkového množství elektřiny vstupujícího do lokální distribuční soustavy z nadřazené distribuční soustavy a od účastníků trhu s elektřinou sníženého o množství elektřiny odebrané zákazníkem z lokální distribuční soustavy, za které se hradí platba na podporu elektřiny podle odstavce 2, a o množství elektřiny vystupující z lokální distribuční soustavy do jiné distribuční soustavy.*

Úprava § 28 zákona - platby složky ceny služby distribuční soustavy a složky ceny služby přenosové soustavy na podporu elektřiny

- **Důležité změny v upraveném § 28a zákona – nový text III:**

Text nového odst. 4 (rozděleného do jednotlivých částí – pro přehlednost):

- *Je-li zařízení účastníka trhu s elektřinou připojeno k přenosové nebo distribuční soustavě na jedné napěťové hladině vedením, které ve smlouvě o připojení není označeno nebo je označeno jako hlavní vedení (dále jen „hlavní vedení“) i vedením, které nelze využívat současně s hlavním vedením a je ve smlouvě o připojení označeno jako záložní vedení (dále jen „záložní vedení“), je platba na podporu elektřiny účtována za vyšší z hodnot sjednaných rezervovaných příkonů na jedné napěťové hladině v předávacím místě tvořeném hlavními vedeními a v předávacím místě tvořeném záložními vedeními.*
- *Pro vyhodnocení maximální platby na podporu elektřiny se použije součet množství elektřiny odebraného prostřednictvím hlavních a záložních vedení v daném zúčtovacím období.*

Úprava § 28 zákona - platby složky ceny služby distribuční soustavy a složky ceny služby přenosové soustavy na podporu elektřiny

• **Důležité změny v upraveném § 28a zákona – nový text IV:**

Text nového odst. 6 (rozděleného do jednotlivých částí – pro přehlednost):

- *Pokud ve smlouvě o připojení nebyl sjednán rezervovaný příkon v předávacím místě, ale pouze rezervovaný příkon pro jednotlivá místa připojení, použije se pro stanovení platby na podporu elektřiny součet sjednaných rezervovaných příkonů hlavních vedení na jedné napěťové hladině.*
- *Pokud je na dané napěťové hladině součet sjednaných rezervovaných příkonů záložních vedení vyšší než součet sjednaných rezervovaných příkonů hlavních vedení, použije se pro stanovení platby na podporu elektřiny výše součtu sjednaných rezervovaných příkonů záložních vedení na této napěťové hladině.*
- *Pokud ve smlouvě o připojení nebyl sjednán rezervovaný příkon v předávacím místě ani rezervovaný příkon pro jednotlivá místa připojení, použije se pro stanovení platby na podporu elektřiny místo sjednaného rezervovaného příkonu v předávacím místě výše sjednaného rezervovaného příkonu na jednotlivých napěťových hladinách.*

Věcný záměr nového energetického zákona (NEZ)

Proč NEZ?

- ➔ Probíhající změny energetického sektoru:
  - ➔ strukturální změny (cíl EU - klimatická neutralita do 2050),
  - ➔ změna zdrojové základny (od uhlí k jádru a OZE – Uhelná komise),
  - ➔ trendy na energetickém trhu (propojování trhů, decentralizace, zavádění AMM, digitalizace, sdílení vyrobené energie),
  - ➔ nové technologie (agregace, akumulace energie, Power-to-X),
  - ➔ noví účastníci (nezávislý agregátor, poskytovatel flexibility, aktivní zákazník, energetické společenství).
- ➔ Implementace evropské legislativy – tzv. Zimní balíček.
- ➔ Stávající energetický zákon – 25 novelizací.
- ➔ Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu.
- ➔ Výstupy z NAP SG.

Cíle NEZ

- ➔ **Nový právní rámec pro nový model energetického trhu** s důrazem na plnění závazných cílů v oblasti dekarbonizace.
- ➔ **Jednoznačné definování práv a povinností jednotlivých subjektů** a nastavení jejich vzájemné interakce.
- ➔ **Zjednodušení, systematické propojení a jasné definování činností a dalších institutů**, které mají být novým zákonem upravovány a regulovány.
- ➔ **Vyřešení určitých problematických situací EZ** (zkušenosti z aplikační praxe).
- ➔ **Implementace evropské legislativy.**

Východiska NEZ

- ➔ **Řádový nárůst „aktivních“ subjektů** v energetice – může docházet ke kumulaci činností u jednoho subjektu (např. zákazník/výrobce/provozovatel zařízení na ukládání energie/poskytovatel flexibility).
- ➔ **Aktivní subjekty** – jejich cílem bude snížit své náklady na energie a/nebo přispět ke zlepšení životního prostředí, nikoliv primárně podnikání.
- ➔ **Princip sdílené ekonomiky** – přebytek (pro)dám „sousedovi“ – opět ne nutně podnikání.
- ➔ **Decentralizace** - soustava bude ovlivněna větším počtem malých decentralizovaných zdrojů a DSR, posílena bude role automatizace.
- ➔ **Tlak na digitalizaci procesů a postupů** - zejména od aktivních zákazníků (např. při uzavírání smluv - jednoduchost a dálkový přístup).
- ➔ **Kontinuita s dosavadním EZ** s ohledem na zajištění právní jistoty (např. v otázce platnosti již vydaných licencí podle EZ).

Shrnutí návrhu věcných řešení - I

- ➔ Zákon zachová základní členění podle jednotlivých odvětví (teplárenství, elektroenergetika, plynárenství):
  - ➔ obecná pravidla v těchto odvětvích budou sjednocena,
  - ➔ shodná pravidla pro jednotlivá odvětví na jednom místě v zákoně (např. přístup k věcným břemenům).
- ➔ **Předmět zákona – činnosti v energetice** (nikoli pouze podnikání)
  - ➔ osobní působnost NEZ na všechny subjekty, které vykonávají některou z činností v energetickém sektoru,
  - ➔ práva a povinnosti jednotlivých subjektů na energetickém trhu budou odvozována od činnosti, kterou daný subjekt vykonává, nikoliv od dispozice s licenci.
- ➔ **Zjednodušení přístupu k oprávnění k podnikání (licenci)**
  - ➔ 3 skupiny licencí (infrastruktura+OTE, obchodní činnosti, dodávka do soustavy),
  - ➔ podmínky pro získání oprávnění k podnikání budou upraveny odlišně pro jednotlivé druhy licencí, časově neomezené.

Shrnutí návrhu věcných řešení - II

- ➔ **Zřízení databáze energetických zařízení a databáze energetických společností:**
  - ➔ pro jednotný přístup do databáze zařízení, databáze licencí a energetických společností a databáze odběrných a předávacích míst je navrhováno vytvořit jednotné aplikační rozhraní.
- ➔ **Zapojení nových subjektů a činností do trhu s elektřinou:**
  - ➔ aktivní zákazník, díky kterému by mělo dojít k většímu zapojení zákazníků do trhu s elektřinou;
  - ➔ energetické společnosti, které pro své členy nebo společníky bude oprávněno vyrábět a dodávat elektřinu nebo zajišťovat dodávku elektřiny nakoupené od jiných účastníků trhu, poskytovat služby distribuční soustavy, služby agregace, služby spojené s provozováním zařízení pro ukládání energie, provozovat nabíjecí stanice nebo poskytovat energetické služby;
  - ➔ nové činnosti do trhu s elektřinou v podobě agregace prostřednictvím agregátora, nově pak nezávislého, ukládání energie a poskytování flexibility.

Shrnutí návrhu věcných řešení - III

➔ Parametry cen v energetice:

- ➔ zavádí se oznamování hodnot parametrů regulačního vzorce jako individuální správní akt.

➔ Posílení ochrany zákazníka:

- ➔ elektro, plyn a teplo: zákazník,
- ➔ elektro a plyn: + zákazník v domácnosti,
- ➔ elektro: + aktivní zákazník,
- ➔ teplo: + konečný uživatel,
- ➔ rozšiřuje se ochrana zákazníka v energetice,
- ➔ další instituty (vyúčtování, srovnávací nástroje, zranitelný zákazník, DPI).

➔ Rozdělení distribučních soustav dle jejich charakteru:

- ➔ v elektroenergetice se zavádí tři typy distribučních soustav na základě jejich rozdílného charakteru: regionální, lokální a uzavřená distribuční soustava;
- ➔ v plynárenství se zavádí dva typy distribučních soustav na základě jejich rozdílného charakteru - regionální a lokální;
- ➔ práva a povinnosti provozovatelů jednotlivých distribučních soustav budou strukturovány dle typu provozované distribuční soustavy.

Shrnutí návrhu věcných řešení - IV

- ➔ Změny v oblasti veřejnoprávních oprávnění provozovatelů energetických zařízení, věcných břemen a vyvlastnění, přeložek.
- ➔ **Státní dozor:**
  - ➔ ERÚ, MPO, SEI (kontrola POZE).
- ➔ **Plynárenství:**
  - ➔ Žádná nová EU legislativa.
  - ➔ V některých oblastech „mirroring“ s elektro (ochrana zákazníka, databáze zařízení).
  - ➔ Příprava legislativy na sector coupling, požadavky na výrobce plynu týkající se kvality plynu, nové druhy plynu, dva druhy DS (RDS, LDS), uskladňování plynu, nová definice plynu a ostatních plynů.
- ➔ **Teplárenství:**
  - ➔ Transpozice požadavků směrnice o energetické účinnosti (konečný uživatel jako nový účastník trhu, změny v měření - povinnost dálkového odečtu).
  - ➔ Transpozice požadavků směrnice o podpoře využívání energie z OZE v oblasti teplárenství.
  - ➔ Bude zvážena změna přístupu k cenové regulaci v teplárenství.

Další postup a harmonogram

- ➔ MPŘ do 13.7.2020 .
- ➔ Probíhá vypořádání připomínek.
- ➔ Následně LRV.

Děkuji za pozornost.

